

VOORTGANGSRAPPORTAGE

november 2023 t/m januari 2024

HET ONDERSTEUNINGSTEAM
UITHUISPLAATSINGEN TOESLAGENAFFAIRE

Inhoud

Inleiding	2
Cijfers en resultaten	3
Cijfers.....	3
Reactietijd na aanmelding.....	4
Kenmerken aanmelders	4
Reden uithuisplaatsing	4
Betrokken Jeugdzorgregio's	5
Gezinssamenstelling en gezag.....	5
Gewenste gezinssituatie en ondersteuningsverzoek	6
Welke ondersteuning bieden we?.....	6
Resultaten	7
Inspireren & Borgen	8
Inspireren	8
Organisatie	10
Casuïstiek.....	10
Doorkijk	10

Inleiding

Sinds we op 4 april 2022 zijn gestart, publiceren we periodiek (vanaf 2024: iedere drie maanden) een voortgangsrapportage om onze cijfers, resultaten, bevindingen en ontwikkelingen te delen. Deze rapportage gaat over de maanden november, december en januari 2024.

Naast de voortgangsrapportage, publiceren we ook leerrapportages. Dit zijn rapporten waarin we minder ingaan op de cijfers en meer op de inhoud van ons werk; wat komen ouders en wij in de praktijk tegen en wat zijn onze bevindingen? Ons tweede, en meest recente leerrapportage, is in april 2023 gepubliceerd en staat in het teken van onze geleerde lessen na één jaar Het Ondersteuningsteam. Je vindt het leerrapport op onze website onder het kopje 'Feiten', of door op [deze link](#) te klikken.

In deze voortgangsrapportage lees je hoeveel mensen zich tot en met januari 2024 bij ons hebben aangemeld en via welke route dat is geweest. Daarnaast delen we cijfers over de uit huis- en thuisplaatsingen, wat de wensen van ouders én kinderen zijn en in hoeverre het ons tot nu toe gelukt is om daaraan te werken.

We zijn continu in ontwikkeling om ouders en kinderen zo goed als mogelijk te blijven ondersteunen. Wat we daar in november, december en januari voor hebben gedaan en de komende maanden nog voor gaan doen, vind je ook in deze rapportage.

Benieuwd naar eerdere rapportages? Deze vind je op de website www.hetondersteuningsteam.nl op de pagina 'Feiten'. Ook zijn we te volgen via onze [LinkedIn-pagina](#) en op Twitter via [@OT_Uithuisplaatsing](#).

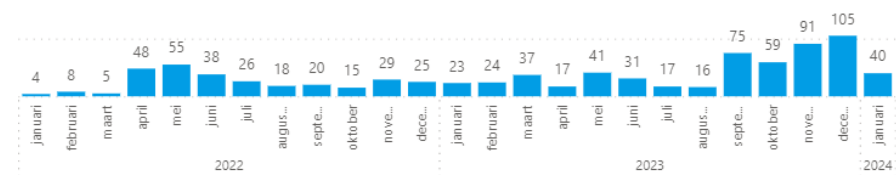
Cijfers en resultaten

Cijfers

In totaal hebben vanaf de start van het Ondersteuningsteam t/m eind januari 2024 zich 870 mensen bij ons aangemeld.

- 435 ouders en kinderen worden ondersteund. Dit zijn 425 lopende en 10 heropende trajecten.
- 123 trajecten zijn *nog niet gestart*
 Voordat het ondersteuningstraject start, onderzoeken we of de aangemelde persoon tot onze doelgroep behoort: gedupeerde van de toeslagenaffaire én te maken (gehad) met uithuisplaatsing(en) van kinderen. Deze fase kan een dag tot enkele weken duren. Deze aanmeldingen scharen we onder de categorie ‘nog niet gestarte’ trajecten.
- 131 trajecten zijn *nooit gestart*
 Het kan zijn dat een ondersteuningstraject nooit start omdat we bijvoorbeeld niet meer in contact komen met een ouder of kind, of omdat de aangemelde persoon niet tot onze doelgroep behoort.
- 181 ondersteuningstrajecten zijn *volledig doorlopen en afgesloten*

Aanmeldingen per maand¹

Om de gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire – die te maken hebben (gehad) met uithuisplaatsing(en) van hun kind(eren) vanuit een jeugdbeschermingsmaatregel – te bereiken en hen een gericht ondersteuningsaanbod vanuit het ministerie van JenV te bieden, hebben deze ouders een ondersteuningsbrief ontvangen. In deze brief zijn ze geïnformeerd over het gehele ondersteuningsaanbod, het bestaan van Het Ondersteuningsteam, ons werk en wat wij voor hen kunnen betekenen. De ouders hebben ook herhalingsbrieven ontvangen. De eerste groep ouders heeft de brief op 19 september ontvangen en een herhalingsbrief op 13 november. De tweede groep heeft de brief op 13 of 20 november ontvangen en een herhalingsbrief op 4 december.

Zoals in de grafiek te zien is, hebben de brieven voor een aanzienlijke toename in het aantal aanmeldingen gezorgd. De maand december had de meeste aanmeldingen, maar liefst 105. Tussen 19 september

¹ De cijfers van voorgaande maanden kunnen enigszins verschillen met eerdere gepubliceerde voortgangsrapportages. Dit komt doordat aanmeldingen die aan het einde van de maand binnenkomen, de volgende maand in onze monitor verwerkt worden.

(verzending eerste brief) en 31 januari zijn er 358 aanmeldingen binnengekomen. Minstens 231 hiervan, hebben zich aangemeld naar aanleiding van de ondersteuningsbrief.

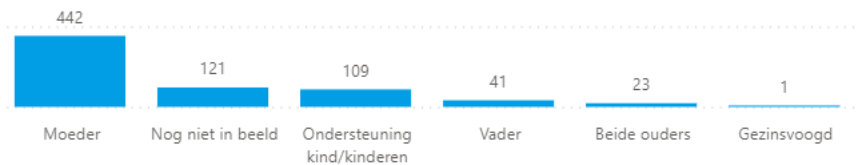
Reactietijd na aanmelding

Bij 77% van de mensen die zich hebben aangemeld, is er binnen twee dagen telefonisch contact geweest. Bij 62% is er binnen een week een welkomstgesprek ingepland. Deze relatief korte reactietermijnen worden als positief ervaren.

Kenmerken aanmelders

Moeders vormen de grote meerderheid van de mensen die we ondersteunen. In een kleiner aantal gevallen ondersteunen we vaders, beide ouders of een kind. De afbeelding hieronder laat zien wie er ondersteund wordt.

Wie wordt er ondersteund?

De categorie 'Nog niet in beeld' (121) betreft voor een groot deel casussen met de status 'Nog niet gestart' (123) of 'Nooit gestart' (131), zie pagina 3 (linker kolom).

Het merendeel van de mensen meldt zich rechtstreeks bij ons aan (693). Dit aantal is afgelopen periode aanzienlijk toegenomen in navolging van de ondersteuningsbrief die zij hebben ontvangen (zie vorige pagina). Een constant aantal meldingen komt binnen via een professional (130). Mensen die zich aanmelden weten ons te vinden via bijvoorbeeld

gemeenten, UHT Belastingdienst, ministerie van Justitie en Veiligheid, belangengroepen, Openbaar Ministerie, GGZ of gecertificeerde instellingen

Kinderen

In totaal zijn er 1302 kinderen betrokken bij de gezinnen die wij ondersteunen. Hiervan zijn er 659 uithuisgeplaatst: 387 zijn op dit moment uithuisgeplaatst, 272 zijn uithuisgeplaatst geweest.

Uithuisplaatsingen

Van de 659 uithuisgeplaatste kinderen, weten we van 617 of er sprake is van wel of geen jeugdbeschermingsmaatregel, zie de volgende tabel.

Met jeugdbeschermingsmaatregel	455
Zonder jeugdbeschermingsmaatregel	122
Zowel met als zonder jeugdbeschermingsmaatregel	40
Totaal	617

Het merendeel (137) van deze kinderen verblijft op dit moment in een pleeggezin (niet zijnde het netwerk), of bij de andere ouder (114), in het netwerk (bij familie of vrienden) (93).

Reden uithuisplaatsing

Onderstaande categorieën worden door de procesbegeleiders en ouders geïdentificeerd als de meest voorkomende redenen voor uithuisplaatsing:

- Financiële problematiek
- Onveilige thuissituatie, huiselijk geweld
- Gebrek aan huisvesting
- Middelengebruik en verslaving
- Onvermogen om voor de kinderen te zorgen
- Acties van de partners

- Complexe (echt)scheiding
- Mogelijk strafbare feiten
- (Mentale) gezondheidsklachten

In meerdere situaties wordt er aangegeven dat er sprake is van meerdere redenen ofwel (complexe) multi-problematiek.

Betrokken Jeugdzorgregio's

Op dit moment zijn GI's van 40 jeugdzorgregio's bij de gezinnen betrokken. Bij een aantal gezinnen zijn er GI's uit verschillende regio's betrokken. De regio's die het vaakst voorkomen zijn:

- Rijnmond (72 gezinnen)
- Amsterdam-Amstelland (69 gezinnen)
- Flevoland (44 gezinnen)
- Zuid-Holland Zuid (41 gezinnen)
- Haaglanden (36 gezinnen)

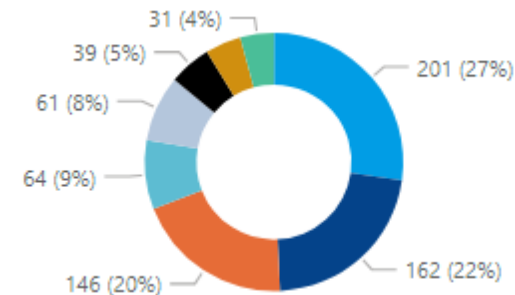
Gezinssamenstelling en gezag

De gezinssamenstelling van de mensen die in begeleiding zijn (of waren), is voornamelijk éénoudergezinnen. Er is weinig sprake van intacte gezinnen.

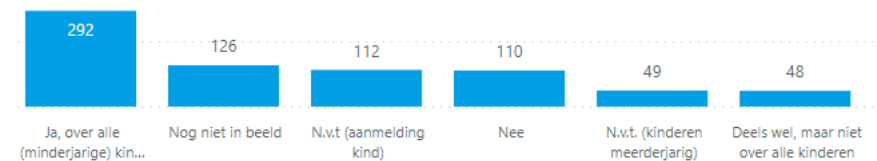
Er zijn meer ouders die gezag over alle kinderen hebben (292) dan ouders die geen gezag hebben (110). Er zijn ook meer gezinnen waarbij het gezag bij één ouder ligt (217), dan gezinnen waarbij beide ouders gezag hebben (142). Zie de afbeeldingen links op de volgende pagina voor details.

² De categorie 'Nog niet in beeld' (201) betreft voor een groot deel casussen met de status 'Nog niet gestart' (123) of 'Nooit gestart' (131), zie pagina 4 (linker kolom).

Gezinssamenstelling²

Heeft/hebben de ouder(s) gezag?³

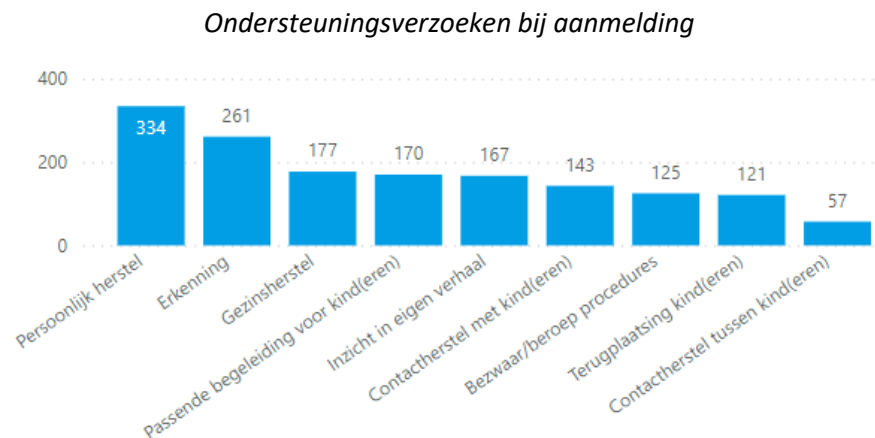
Over het algemeen hebben we goed in beeld welke ondersteuningsbehoeften en vragen er zijn, welke ondersteuning wordt ingezet en welke resultaten we bereiken.

³ De categorie 'Nog niet in beeld' (126) betreft voor een groot deel casussen met de status 'Nog niet gestart' (123) of 'Nooit gestart' (131), zie pagina 4 (linker kolom).

Gewenste gezinssituatie en ondersteuningsverzoek

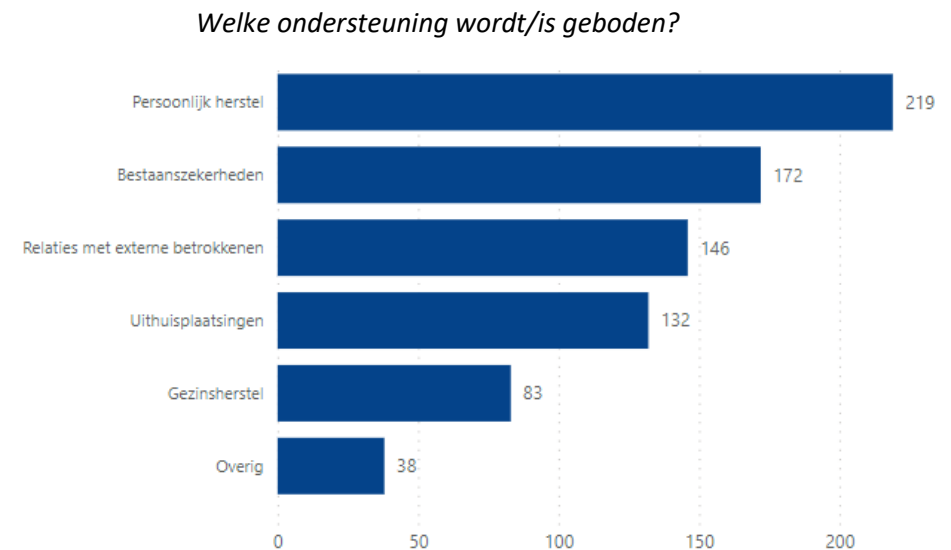
Van de mensen die wij begeleiden, waarvan de gewenste gezinssituatie bekend is, is er in de meeste gevallen de wens voor contactherstel met kind(eren), overig herstel van betrokken gezinsleden en het terugdraaien van de uithuisplaatsing.

Mensen hebben daarnaast ook specifieke ondersteuningsvragen. Van de vragen die nu bekend zijn, vragen ze de procesbegeleiders in de meeste gevallen te helpen met persoonlijk herstel, erkenning en gezinsherstel.

Welke ondersteuning bieden we?

De afbeelding hieronder, laat zien welke ondersteuning procesbegeleiders bieden. Voor de leesbaarheid hebben we de verschillende antwoordmogelijkheden geclusterd in thema's.⁴ De aantallen in de afbeelding refereren aan het aantal gezinnen waarin minimaal één ondersteuningsvorm binnen een categorie is ingezet (dit kunnen er ook meer zijn).

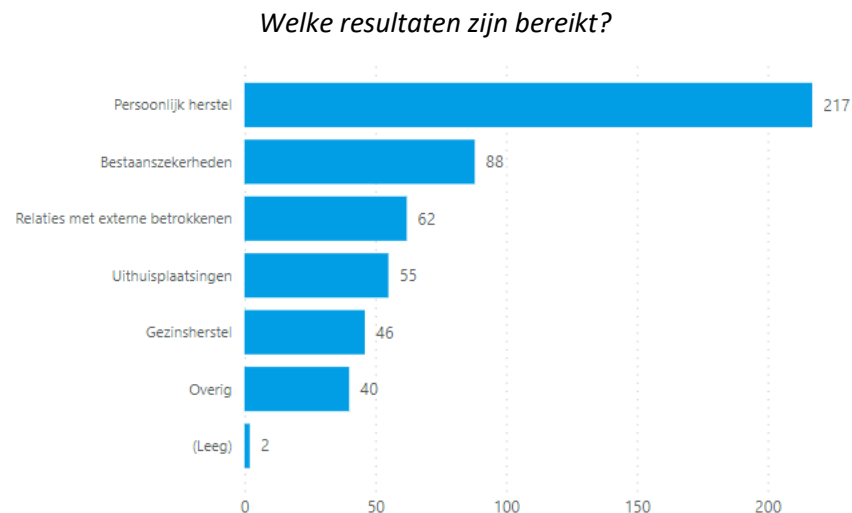
⁴ De vragen die onder elk thema vallen zijn terug te vinden in het [voortgangsrapport van november 2022](#).

We zien dat het vaakst ondersteuning wordt geboden op persoonlijk herstel. Dit sluit aan op de vaakst benoemde ondersteuningsbehoeften. Daarnaast wordt ongeveer even vaak ondersteuning geboden rondom bestaanszekerheden, op de relaties met externe betrokkenen en de uithuisplaatsingen.

De verklarende analyse (VA) is bij 8 gezinnen afgerond. Bij 12 gezinnen wordt de VA op dit moment uitgevoerd.

Resultaten

De aantallen in de afbeelding hieronder refereren naar het aantal gezinnen waarin minimaal één resultaat binnen een categorie bereikt is (dit kunnen er ook meerdere zijn).⁵

⁵ De resultaten die onder elke categorie vallen zijn terug te vinden in het [voortgangsrapport van november 2022](#).

De vaakst voorkomende resultaten rondom uithuisplaatsingen en gezinsherstel zijn:

Uithuisplaatsingen

- Bezoekregeling verbeterd (33)
- Bezoekregeling tot stand gebracht (13)
- Gezag terug/behouden (9)
- Voorkomen uithuisplaatsing (8)
- Terugplaatsing kinderen na een uithuisplaatsing (29 kinderen bij 20 gezinnen)

Gezinsherstel

- Contactherstel met kind(eren) (31)
- Contactherstel tussen kinderen (18)
- Relatie met familieleden hersteld (10)

In de afbeelding hiernaast, zien we dat de vaakst bereikte resultaten te maken hebben met persoonlijk herstel. Dit sluit aan bij de vaakst benoemde ondersteuningsverzoeken (zie linker afbeelding, vorige pagina) en bij de ondersteuning die wordt geboden (zie rechter afbeelding, vorige pagina). Dit is belangrijk omdat persoonlijk herstel, samen met het op orde brengen van bestaanszekerheden, voorwaardelijk is voor het bereiken van resultaten rondom de uithuisplaatsingen en gezinsherstel.

Inspireren & Borgen

Inspireren

Het OT deelt op verschillende wijze haar kennis en ervaring, onder andere via workshops. We organiseren deze zelf maar veelal in samenwerking met ketenpartners.

- **Workshop: Hoe laat je ouders in hun ouderrol**
 Tijdens het symposium '*Aandachtvolle zorg voor kinderen binnen kleinschalige woonvormen*' van Het Vergeten Kind, Levvel en Parlan is een workshop '*Hoe laat je ouders in hun ouderrol*' gegeven. Naast bespreken wat werkt, leverde het mooie gesprekken op over samenwerken met ouders, aandacht voor hun verhaal en ervaringen en het opbouwen van de ouderrelatie met het kind.
- **Workshop: Mensgericht werken**
 Eén van de procesbegeleiders heeft de workshop '*Zien is iets anders dan kijken*' gegeven over mensgericht werken. Er is gekozen voor een ervaringsworkshop: de deelnemers werkten aan hun drijfveren, waarden en menszijn om oordeelloos te kunnen werken en beter aan te sluiten bij de ander.
- **Leerbijeenkomsten**
 We zijn betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van leerbijeenkomsten van het Platform Vakmanschap Jeugdprofessionals (Nji) met het thema '*Vertragen, verdragen en volhouden #hoedan?*'. Ook hebben we een lezing gehouden bij het ministerie JenV, gericht op jeugdbescherming. Hierin belichtten we onze ervaringen, pijlers en waarden, hoe wij leren en wat dat vraagt van professionals bij ons en

in de keten. Daarnaast bespraken we wat we zien in de samenwerking met de jeugdbescherming en hoe ouders dat ervaren.

Samenwerking

- **Gesprek en verkenning samenwerking met PMM**
 Afgesproken is dat waar nodig of wenselijk, het PMM (Programma Maatwerk Multiproblematiekuishoudens van het Ministerie SZW) door procesbegeleiders te benaderen is.

Evaluatie GI's en RvK

Naar aanleiding van de evaluatie over de samenwerking met GI's die september vorig jaar is uitgevoerd, zijn de uitkomsten ervan in het GI-platform met de bestuurders besproken. Er zijn afspraken gemaakt voor verbeteringen. Tevens hebben de bestuurders aangegeven dat zij de gezamenlijke opdracht opnieuw onder de aandacht brengen in hun organisaties en zorg dragen voor het faciliteren van de medewerkers om de opdracht goed uit te voeren.

- **Doorbreken van belemmerende patronen en situaties**
 Twee Gedeelde Verklarende Analyses (GVA's), die een beperkte opbrengst voor ouders lieten zien, zijn apart geëvalueerd in samenwerking met de betrokken GI, Molendrift en Het OT. De focus lag op het duidelijk krijgen waarom het proces soms moeizaam verloopt.
- **Waarderende evaluaties**
 In samenwerking met GI's heeft het OT het initiatief genomen voor waarderende evaluaties. Deze evaluaties richten zich op het identificeren van successen, werkende elementen en de ervaringen van professionals. De interviews, gehouden in 2023, zijn in januari besproken met de betrokken GI's. De resultaten worden volgende

maand breder besproken, met als doel om te leren en te bespreken welke implementatiemogelijkheden er zijn voor de organisaties en samenwerking.

Interne deskundigheidsbevordering

- De training *'Duurzaam samenwerken in complexe relaties'* is wederom gegeven aan de nieuw aangestelde procesbegeleiders.
- Door onze VNG-contactpersonen is een toelichting gegeven over het schuldhulpverleningsaanbod voor jongeren en de mogelijkheden daarvoor.
- De themabijeenkomst *'Wat als het schuurt'* is aan ons hele team van procesbegeleiders gegeven, met gastsprekers Jacco Post (Algemeen directeur Phion) en Stefan Verhoeven (Algemeen directeur Miele)

Themabijeenkomst: "wat als het schuurt..."

Dit jaar sluiten we wederom af met een thema waar wij allemaal dagelijks mee te maken hebben. Voor deze bijzondere dag, komen in de ochtend twee speciale gasten hun inspirerende verhalen met ons delen.

Jacco Post is algemeen directeur van Phion, het orkest van Gelderland en Overijssel. Jacco neemt jullie mee achter de schermen van het orkest en alle emoties die daar spelen. Hoe maak je mooie muziek terwijl er ook van alles speelt onder de ijsberg? Hoe hou je je relaties met stakeholders en politiek goed tijdens een complexe veranderingsproces en draag je verantwoordelijkheid voor de orkestorganisatie? En last but certainly not least: Wat doet dit alles met hemzelf en hoe gaat hij daar mee om?

Stefan Verhoeven is algemeen directeur van Miele heeft ruim 30 jaar ervaring in (internationale) marketing- en sales-functies binnen Esso, Philips en Miele. Stefan's enthousiaste verhaal gaat over organisaties die zichzelf opnieuw moeten uitvinden in een steeds veranderende wereld. Stefan geeft praktische handvatten, vertelt anekdotes en houdt je spiegel voor. Verhoeven is 57 jaar, is getrouwd, heeft twee dochters en drie stiefdochters (allemaal tussen de 20 en 25 jaar oud) en is een gepassioneerd hardloper, golfer en PSV-supporter.

Hoe ziet het programma eruit?

09.15 Verwelkomen we jullie op locatie in Woerden.
 09.30-12.30 Inspiratiesessie met Jacco en Stefan
 12.30-13.30 Gezamenlijk Lunchen
 13.30 Middagprogramma inspiratiesessie
 16.00-17.00 Donderdagmiddag Borrel
 17.00 Mogelijkheid om te dineren (op eigen kosten)

Waar en wanneer?

Donderdag 7 December 2023

Locatie: Bistrot Lokaal | Voorstraat 12, 3441 CL Woerden

We gaan ervanuit dat iedereen aanwezig is! [Vul de bijgestotenlinkz.nl](https://www.bijgestotenlinkz.nl) in.

Borgen

- **Ervaringen delen met betrokkenen**
 Ervaringen van het OT zijn met het onderdeel Rechtsbescherming (van het ministerie van J&V) gedeeld, waaronder de pilot Kosteloze rechtsbijstand, perspectiefbesluit, rechtspositie van ouders en klachtroutes.
 Hierin wordt benadrukt dat verbetering alleen gerealiseerd kan worden bij goede implementatie zodat regels 'volgens de bedoeling' uitpakken voor ouders en kinderen.
- **Input tijdens schriftelijke feedbackronde**
 Als vervolg op onze ervaringsdeling (zie hierboven), is door het OT input geleverd tijdens de schriftelijke feedbackronde over wetsontwerpen met betrekking tot aanpassingen van rechtsgronden, wettelijke verankering van het Perspectiefbesluit, en het wetsontwerp Omgang en verdeling van zorg- en opvoedingstaken.
- **Bijdrage aan onderzoek Van Montfoort**
 Het OT heeft input geleverd en meegedacht bij het onderzoek van *Van Montfoort* in opdracht van het ministerie van VWS, gericht op het versterken van de informatiepositie van ouders en jeugdigen en identificeren waar het hulpverleningsproces zich bevindt, op het snijvlak van het vrijwillige en gedwongen kader.
- **Deelname en bijdrage aan het Programma Toekomstscenario Kinderen en Gezinsbescherming**
 - Proeftuinen

Het OT is uitgenodigd bij de proeftuinen en initiatieven van het, in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe om te bespreken wat *'anders werken'* betekent voor professionals en bestuurders, welke veranderknoppen er zijn en wat er van hen verwacht wordt.

- **Meewerken aan werksessies van meedenkgroep 'Vakmanschap'**
 Het OT heeft bijgedragen aan de werksessies en de meedenkgroep 'Vakmanschap'. Er is een inspiratiedocument ontwikkeld dat zicht richt op een andere wijze van werken en benodigde houding en gedrag van professionals.
- **Bespreking met programmamanager Toekomstscenario**
 Het OT heeft een overleg gehad met o.a. de programmamanager over wat wenselijk is met betrekking tot het borgen van de werkwijze van het OT. Het ging hierbij over de structurele inzet vanuit het OT voor ontwikkelgroepen, bijdragen aan de brede leerinfrastructuur en het gezamenlijk formuleren van een aantal boodschappen of lessen.

Organisatie

Casuïstiek

- In de vorige rapportage spraken we de verwachting uit dat, na het verzenden van de brief aan ouders met een ondersteuningsaanbod, een piek te zullen bereiken in het aantal aanmeldingen in november, december en januari. Dit bleek te kloppen: in die maanden ontvingen significant meer aanmeldingen, met een record in december (zie pag. 3).

- Gedupeerde ouders hebben verschillende redenen om de (eerste) ondersteuningsbrief niet te openen of erop te reageren. Zij zijn overbelast, willen er eerst over nadenken of navraag doen bij andere gedupeerde ouders, openen sowieso geen brieven (meer), of openen geen brieven (meer) van de overheid. Daarom hebben ze een herhalingsbrief ontvangen.
- Gezien de toename in het aantal aanmeldingen (n.a.v. de ondersteuningsbrief) en het natuurlijke verloop onder de procesbegeleidersgroep, zijn er 12 nieuwe procesbegeleiders geworven en getraind, om wachttijden te voorkomen en alle ouders goed te kunnen blijven ondersteunen. In januari 2024 bestaat het ondersteuningsteam uit 61 procesbegeleiders, zo'n 45 fte.
- Er is een analyse gemaakt van de tijden waarop de meeste ouders en kinderen ons bellen om zich aan te melden. Het gevolg hiervan is dat we de tijden waarop we bereikbaar zijn, hebben aangepast naar 9.00 tot 17.00 uur.
- Verder is er binnen het projectteam licht geschoven met rollen en verantwoordelijkheden, om meer focus te kunnen leggen op het borgen en inspireren van onze geleerde lessen

Doorkijk

- Samen met het ministerie van JenV onderzoeken we de mogelijkheid om nogmaals het ondersteuningsaanbod onder de aandacht te brengen bij de ouders en kinderen van onze doelgroep.
- Rondom Inspireren en Borgen blijven we gesprekken voeren in de keten, activiteiten organiseren en producten ontwikkelen.